

УВОД

У условима свјетске економске кризе у привреди у Републици Српској је и јако велика неликвидност, са којом се суочава велики број малих, средњих, али и великих предузећа. Значајна оптерећења, у вези са измирењем обавеза према пословним партнерима, постала су чест приказ просечног српског предузећа, које јако тешко пронађе начин да изађе из тешке ситуације у којој се нашло. Неке компаније, оне на које се криза највише одразила, из кризе ликвидности прешле су у кризу солвентности која у већини случајева покрене поступак стечаја, односно ликвидацију у случају ако су измирене све обавезе фирме и на крају долази до отпуштања запослених радника. Наиме, ако посматрамо теоријски, ПДВ стварно има неутралан ефекат на резултат предузећа, јер је Законом о ПДВ-у прописано да порез плаћа крајњи потрошач, али сам систем наплате ПДВ-а утиче на то да сви учесници у ланцу пословања, тј сви порески обвезници, на кратак рок буду опорезовани од стране Пореске управе Републике Српске све док од државе не добију поврат плаћеног улазног пореза, или док не продају производе са залиха и од купаца добију новац по основу наплаћених потраживања. На овакав начин временско неподударане између исплата по улазним фактурама добављача, које садрже ПДВ, са тренутком наплате потраживања од купаца или тренутком наплате поврата ПДВ-а од државе, има за последицу велике проблеме у смислу ликвидности које се јављају у предузећу, због чега менаџмент има великих проблема да ефикасно и управља новчаним средствима, што доприноси да укупан резултат предузећа буде лош. Вези са тим, најбитнији проблем рада јесте да оцијени утицај пореза на додатну вредност као прописаног система опорезивања потрошње и највећег начина прикупљања средстава у буџет Републике Српске на већ тешку ликвидност предузећа. Овде напомињемо да је порески систем, односно ПДВ као његов кључни дио, само један од екстерних фактора који утиче на привредни амбијент Српске и пословање предузећа појединачно, тако да када би ПДВ имао изразито позитивне ефекте на привреду не би могао самостално да превазиђе кризе ликвидности. Наиме, интересује нас да ли у условима кризе пословања, односно у данашњим пословним условима у Српској, систем наплате ПДВ-а позитивно утиче на пословање, или се може да ће да помогне изласку из кризе предузећа (као и целе привреде), да ли има неутралан утицај на новчане токове и обиљежја предузећа или проузрокује негативне ефекте на пословање. Дакле, предмет истраживања овог рада јесте утврдити утицај ПДВ на финансијски положај предузећа.

Хипотеза: Кроз све потешкоће које предузећа имају, рјешење и постављање у бољи финансијски положај предузећа би било смањење рока за поврат ПДВ од државе. Предузећа која продају на краће а купују на дуже рокове (разлика између стварно наплаћеног ПДВ-а од купца и стварно плаћеног пореза добављача) имаће додатну готовину која позитивно утиче на финансијски положај предузећа.